

Posudek vedoucího na bakalářskou práci **Pavliny Kudrnové: Druhé dítě v mezinárodním pohledu.**

Předložená bakalářská práce je zaměřena na plodnost druhého pořadí a jeho kontexty ve vybraných evropských zemích (Finsko, Nizozemsko, Slovensko, Švédsko, Rakousko) a v České republice. Zvolené téma je velmi aktuální, protože v současné době je úroveň plodnosti ve vyspělých zemích trvale pod hranicí prosté reprodukce a v České republice se dlouhodobě rodí méně než 1,5 živých dětí na 1 ženu. Z těchto důvodů se proto dostávají do popředí, vedle studia bezdětnosti, také analýzy věnované rození druhých dětí.

Bakalářská práce v rozsahu 48 stran je rozčleněna do šesti tématických celků, úvodu a závěru. Autorka správně začíná teoretickým vstupem orientovaným na sociologické a demografické teorie zabývající se otázkou proč lidé chtějí, respektive mají děti. V kapitole „*Sociologický pohled*“ a „*Koncept druhého demografického přechodu*“ podává přehlednou informaci o současných sociologických teoriích a koncepci druhého demografického přechodu. Důležité je, že ve svém přehledu uvádí argumenty pro a proti týkající se jednotlivých názorových proudů. Zmiňuje a graficky dokumentuje rozpor mezi ideálním a skutečným počtem dětí v členských zemích OECD. Následují dvě kapitoly věnované pramenům a metodice. Zde bych poukázala na některé nekonzistence ve vzorečích na str.17 a 18. Na str.17 v levé části panelu je uveden vzorec bez specifikace času t zatímco v pravé části panelu to je většinou uvedeno, totéž první vzoreček nahoře na str.18. Jestliže v pravé části panelu je popsán výraz pro i -té pořadí bylo by lepší to uvést i v levé části (nikoliv pro $i-1$ pořadí). Formálně jsou však vzorečky správně. Na závěr subkapitolky 4.2.2 (Ostatní ukazatele) by možná bylo vhodné uvést, že v bakalářské práci byly použity pouze redukované ukazatele týkající se úhrnné a konečné plodnosti, a že při analýze plodnosti podle pořadí byla dána přednost tabulkovým ukazatelům. Tři další kapitoly (*Podmínky pro rodiny*, *Vývoj úhrnné a konečné plodnosti* a *Analýza dítěte druhého pořadí*) jsou dobře zpracovány, vycházejí z různých zdrojů a cenný je na nich širší záběr zkoumané problematiky včetně zaměstnanosti žen s dětmi a ukazatelů rodinné politiky a podmínek rodičovství. V demograficky zaměřené *Analýze dítěte druhého pořadí* autorka správně popisuje trendy plodnosti vzhledem k intenzitě i časování, v transversálním i longitudinálním pohledu. Cenný je zejména obr.11 ilustrující nárůst intenzity generační plodnosti druhého pořadí v České republice u generací, které byly pod vlivem propopulačních opatření sedmdesátých let dvacátého století. V práci je pouze několik nepřesností: na str.11 má být termín konsenzuální manželství, nikoliv konsenzuální sňatek, str.22 dole nenavázaný řádek. Je otázkou (str.23) zda v České republice je zvykem, že ženy s malým dítětem zůstávají doma; může to také souviset s malou podporou zaměstnanosti žen s malými dětmi.

Bakalářská práce jako celek je logicky sestavena, shrnuje důležité poznatky na základě posledních informací, je dobře napsána i technicky provedena. Cenné je zasazení zkoumané demografické problematiky analýzy plodnosti druhého pořadí do širšího kontextu. Předložená bakalářská práce obsahuje všechny náležitosti, a proto doporučuji ji proto k obhajobě.